

Oznamovanie protispoločenskej činnosti (whistleblowing)

1. Definície

Spoločnosť: Via Pribina Operations, a.s., so sídlom Karpatská 8, Bratislava – mestská časť Staré Mesto 811 05, IČO: 36 863 840, zapísaná v Obchodnom registri vedenom Mestským súdom Bratislava III, oddiel: Sa, vložka č.: 5277/B (ďalej len ako: „**Spoločnosť**“)

Protispoločenská smernica interný predpis Spoločnosti prijatý v súlade so [zákonom č. 54/2019 Z. z.](#) o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**Zákon**“), ktorý upravuje systém preverovania oznámení podľa zákona č. 54/2019 Z.z.

Oznámením sa rozumie uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti.

Oznámením nie je: oznámenie, ktorého účelom je výlučne náprava nespravodlivostí v súkromnom alebo kolektívnom záujme (nie v záujme verejnom), osobné konflikty medzi kolegami, názorové rozdiely, mobbing a iné individuálne spory na pracovisku alebo mimo pracoviska medzi osobami, sťažnosť na plnenie pracovných úloh, sťažnosť na plnenie povinností vyplývajúcich Spoločnosti z obchodných a pracovnoprávných vzťahov, sťažnosť užívateľov rýchlostnej cesty RC PR1BINA na činnosť Spoločnosti pri plnení úloh správcu cestnej komunikácie (kvalita plnenia úloh).

Kvalifikovaným oznámením je oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatela,

Za obdobný pracovný vzťah sa považuje najmä výkon práv súvisiacich s účasťou, správou alebo riadením Zamestnávateľa, činnosť osoby vykonávajúcej funkcie člena orgánu Zamestnávateľa, činnosť SZČO, výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, odborná prax, absolventská prax, aktivačná činnosť, dobrovoľnícka činnosť.

Protispoločenskou činnosťou je konanie, ktoré je trestným činom, priestupkom alebo iným správny deliktom; za protispoločenskú činnosť sa považuje aj konanie, ktoré nie je trestným činom, priestupkom alebo iným správny deliktom, ale pôsobí negatívne na spoločnosť.

Oznamovateľ - fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, Úradu alebo Zamestnávateľovi

Úrad – úrad na ochranu oznamovateľov, samostatný a nezávislý orgán zriadený v zmysle zákona, ktorý poskytuje ochranu oznamovateľom, kontroluje uplatňovanie zákona, poskytuje poradenstvo a konzultácie v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti a plní ďalšie úlohy v zmysle Zákona.

Orgán príslušný na prijatie oznámenia - Úrad, prokuratúra alebo správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou alebo príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej Únie.

Odvetné opatrenie - je konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a ktoré oznamovateľovi spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu; odvetným opatrením podľa predchádzajúcej vety je najmä:

1. výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru,

2. skončenie v skúšobnej dobe alebo nepredĺženie pracovného pomeru na dobu neurčitú,
3. odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia,
4. zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času,
5. zníženie mzdy, nepriznanie odmeny alebo osobného príplatku,
6. neposkytnutie odbornej prípravy,
7. disciplinárne opatrenie,
8. nátlak, zastrašovanie alebo obťažovanie,
9. poškodzovanie dobrej povesti,
10. odstúpenie od zmluvy o dodávke tovarov a služieb,
11. zrušenie licencie alebo povolenia.

2. Zodpovedná osoba a možnosti pre bezpečné podanie oznámenia

Zodpovedná osoba za spoločnosti Via Pribina Operation a.s. : Ing. Silvia Miklovičová

Adresa pre Oznámenie v listinnej podobe: Via Pribina Operations, a.s., P.O.BOX 19/A, 949 01 Nitra

Adresa pre podanie elektronického oznámenia: whistleblower@viapribinaoperations.sk

Oznámenie možno podať **v listinnej podobe** a to osobne alebo prostredníctvom poštovej prepravy, **v elektronickej podobe** elektronickou poštou alebo **v podobe ústneho oznámenia osobne**. Oznámenie môže byť aj anonymné.

Oznámenie v listinnej podobe sa podáva v uzatvorenej obálke na adresu Via Pribina Operations, a.s., P.O.BOX 19/A, 949 01 Nitra, s uvedením funkcie alebo mena a priezviska zodpovednej osoby a slova „**Neotvárať – oznámenie o protispoločenskej činnosti**“. Finančné oddelenie označí zalepenú obálku došlou poštovou pečiatkou s dátumom doručenia. Oznámenie prijaté inou osobou ako zodpovednou osobou (napr. generálny riaditeľ, prevádzkový riaditeľ, iný zamestnanec z finančného oddelenia a podobne) je táto osoba povinná bezodkladne postúpiť do rúk zodpovednej osobe so zachovaním plnej ochrany oznamovateľa a predmetu oznámenia v zalepenej obálke.

Elektronické oznámenie môže byť podané nepretržite (24 hod. denne) cez elektronickú emailovú adresu zodpovednej osoby a to: whistleblower@viapribinaoperations.sk.

Osobné oznámenie – môže byť uskutočnené na osobnom stretnutí v kancelárii zodpovednej osoby, v pracovný deň v čase od 08:30 do 14:30 hod.. Ak ústne oznámenie nie je možné vybaviť okamžite alebo ak o to oznamovateľ požiada, zodpovedná osoba určí termín osobného stretnutia do piatich pracovných dní od požiadavky oznamovateľa. Termín osobného stretnutia je možné so zodpovednou osobou dohodnúť aj telefonicky na telefónnom čísle: +421 37 3215 521 v pracovný deň v čase od: 8:30 hod. do 14:30 hod. Pre vylúčenie pochybností sa uvádza, že telefonický kontakt slúži len pre účely dohodnutia si osobného stretnutia so zodpovednou osobou a nie ako 24 hod. telefonická linka.

Oznámenie možno adresovať aj: Úradu, prokuratúre alebo správne orgánu príslušnému na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou alebo príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej Únie priamo Úradu, Orgánu činnému v trestnom konaní alebo inému orgánu.

Za oznámenie sa považuje aj zverejnenie informácií o protispoločenskej činnosti, fyzickou osobou, ktorá sa o tejto činnosti dozvedela počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol

alebo počas trvania pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu alebo po skončení pracovnoprávneho alebo iného obdobného vzťahu z dôvodu, že

- a) urobila oznámenie prostredníctvom vnútorného systému preverovania oznámení a nebola oboznámená s výsledkom preverenia podľa § 10 ods. 8 Zákona, alebo neboli prijaté vhodné opatrenia podľa § 10 ods. 8 Zákona a následne urobila takéto oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
- b) urobila oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
- c) je dôvodná obava, že protispoločenská činnosť môže predstavovať bezprostredné alebo zjavné ohrozenie verejného záujmu, alebo
- d) je dôvodná obava, že v prípade urobienia oznámenia orgánu príslušnému na prijatie oznámenia by jej hrozil postih alebo vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu hrozí, že orgány na prijatie oznámenia nezabezpečia nestranné a nezávislé preverenie skutočností uvedených v oznámení,

3. Odporúčaný obsah oznámenia

S cieľom čo najrýchlejšieho prešetrenia oznámenia odporúčame, aby Oznámenie obsahovalo nasledovné údaje:

- a) **Identifikácia oznamovateľa** - na oznámení je potrebné uviesť meno, priezvisko a adresa pobytu oznamovateľa, prípadne e-mailový kontakt, prostredníctvom ktorého bude zodpovedná osoba komunikovať s oznamovateľom. Zamestnávateľ však má povinnosť prijímať, evidovať a preverovať aj anonymné oznámenia.
- b) **Identifikácia osoby, proti ktorej oznámenie smeruje** –prosíme o uvedenie údajov, ktoré sú Oznamovateľovi známe - meno a priezvisko, pracovná pozícia/členstvo v orgáne Spoločnosti, prípadne iná identifikácia postavenia v Spoločnosti, kontaktné údaje, ktoré táto osoba v Spoločnosti používa (e-mail, telefón)
- c) **Opis skutku** (protispoločenskej činnosti)
- d) **Akým spôsobom/pri akej príležitosti sa Oznamovateľ o skutku dozvedel**

4. Anonymita a ochrana oznamovateľa

Zodpovedná osoba pri preverovaní oznámenia osobitne dbá na ochranu anonymity oznamovateľa ako aj preverovanej osoby. V prípade, že z obsahu oznámenia, alebo z informácií, ktoré sú obsahom oznámenia, možno vyvodiť totožnosť oznamovateľa oznámenia, zodpovedná osoba s takýmito informáciami dotknutého zamestnanca ani štatutárny orgán neoboznámi, ale vyzve ho len na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia. Na poskytnutie informácie o totožnosti oznamovateľa je potrebný jeho písomný súhlas. Tým nie je dotknutá povinnosť poskytnúť informácie o totožnosti oznamovateľa a informácie o totožnosti dotknutej osoby na účely trestného konania alebo konania o správnom delikte podľa osobitných predpisov.

Nikto nesmie hroziť odvetným opatrením alebo postihovať odvetným opatrením:

- oznamovateľa,
- blízku osobu oznamovateľa,
- spolupracujúceho zamestnanca, zamestnancov, ktorí poskytli súčinnosť zodpovednej osobe

- fyzickú osobu - podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorú oznamovateľ ovláda, v ktorej má účasť, v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby, alebo pre ktorú vykonáva pracovnú činnosť
- fyzickú osobu - podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorá ovláda právnickú osobu, v ktorej má oznamovateľ účasť alebo v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby,
- osobu, ktorá oznamovateľovi poskytla pomoc v súvislosti s oznámením,
- zodpovednú osobu alebo osobu, ktorá sa podieľa na plnení úloh zodpovednej osoby.

V prípade, ak chce Spoločnosť voči oznamovateľovi urobiť právny úkon, ktorý možno považovať za odvetné opatrenie, je povinný vopred žiadať súhlas od Úradu.

5. Pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu

Ak sa oznamovateľ domnieva, že v súvislosti s oznámením boli voči nemu urobené odvetné opatrenie, t. j. pracovnoprávny úkon, s ktorým nesúhlasí, môže požiadať Úrad do 15 dní odo dňa, keď sa dozvedel o pracovnoprávnom úkone, o pozastavenie účinnosti tohto pracovnoprávneho úkonu.

Úrad bezodkladne pozastaví účinnosť pracovnoprávneho úkonu, ak bola dodržaná lehota a ak zamestnávateľ v primeranej lehote určenej Úradom nepreukáže, že pracovnoprávny úkon nemá príčinnú súvislosť s oznámením. Úrad vydá potvrdenie o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu a doručí ho zamestnávateľovi a oznamovateľovi. Úrad oznamovateľa pri doručení potvrdenia písomne poučí o možnosti podať na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a s tým spojených následkoch.

Ak Úrad nevyhovie žiadosti oznamovateľa, písomne mu oznámi dôvody, pre ktoré nepozastavil účinnosť pracovnoprávneho úkonu.

Pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu sa začína dňom doručenia potvrdenia oznamovateľovi. Rozhodnutiu, ktoré je pracovnoprávnym úkonom, sa pozastavením účinnosti odkladá vykonateľnosť.

Pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu sa skončí uplynutím 30 dní od doručenia potvrdenia oznamovateľovi. Doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na súd počas tejto lehoty sa trvanie pozastavenia účinnosti pracovnoprávneho úkonu predlžuje až do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu o tomto návrhu.

Ak oznamovateľ urobí kvalifikované oznámenie a podá žiadosť o poskytnutie ochrany orgánu príslušnému na prijatie oznámenia (prokurátorovi alebo orgánu, ktorý je príslušný na konanie o správnom delikte), tento mu bezodkladne poskytne ochranu. Oznamovateľ sa tým stáva chráneným oznamovateľom, o čom orgán, ktorý prijal oznámenie upovedomí zamestnávateľa, úrad a oznamovateľa.

6. Postup pri riešení oznámenia

Zodpovedná osoba potvrdí prijatie oznámenia oznamovateľovi do siedmich dní od jeho prijatia. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov.

Zodpovedná osoba preverí oznámenie a oznámi oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia a opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.

Na základe výsledkov prešetrenia Zodpovedná osoba Oznámenie:

- a) zamietne, ak:
 - skutok nie je protispoločenskou činnosťou (nie je trestným činom, priestupkom, iným správnym deliktom)
 - skutok je premlčaný
 - skutok sa nestal v Spoločnosti a ani s ním nesúvisí, personálne ani organizačne
 - nebolo dokázané, že sa skutok stal
- b) postúpi:
 - na miestne príslušnú prokuratúru ak oznámenie nasvedčuje spáchaniu zločinu s hornou hranicou trestu odňatia slobody nad 10 rokov alebo v prípade trestného činu korupcie
 - orgánu, ktorý je príslušný na konanie o správnom delikte, ak oznámenie nasvedčuje spáchaniu priestupku alebo iného správneho deliktu
- c) vyrieši sám, s tým, že:
 - v prípade, ak je oznámenie vyhodnotené ako dôvodné, zodpovedná osoba navrhne Zamestnávateľovi opatrenia k predchádzaniu a/alebo náprave protispoločenského konania
 - Ak oznámenie nie je vyhodnotené ako dôvodné, zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu písomne vyrozumie oznamovateľa o tom, že na základe skutočností uvedených v oznámení a z okolností, ktoré sú jej známe, nepovažuje podozrenie za protispoločenskú činnosť alebo zistila, že oznámenie sa zakladá na nepravdivých informáciách.

V prípade, ak došlo k postúpeniu oznámenia inému orgánu, zodpovedná osoba je povinná vyžiadať si výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do desiatich dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámiť oznamovateľa.

7. Ochrana osobných údajov Oznamovateľa

Na účely vedenia evidencie oznámení je zodpovedná osoba oprávnená spracúvať osobné údaje uvedené v oznámení v rozsahu:

- a) meno, priezvisko, pobyt oznamovateľa a organizačný útvar, na ktorom je oznamovateľ zaradený,
- b) meno, priezvisko osoby, voči ktorej je oznámenie podané a názov jej pracovného miesta a organizačný útvar, na ktorom je osoba zaradená,
- c) meno, priezvisko osoby, ktorá podáva zodpovednej osobe k oznámeniu vysvetlenie a názov jej pracovného miesta a organizačného útvaru, na ktorom je zaradená,
- d) údaje o osobe/osobách, voči ktorým oznámenie smeruje alebo údaje osôb, ktoré poskytli súčinnosť pri preverovaní oznámenia.

Právnym základom spracúvania osobných údajov je zákon č. 54/2019 Z.z. Pri evidovaní, preverovaní a oboznamovaní sa s obsahom oznámenia, je zodpovedná osoba povinná dbať na ochranu osobných údajov podľa platnej legislatívy. Ochranu osobných údajov, ktoré sa

spracúvajú pri evidencii, preverovaní a vybavovaní oznámení, upravujú vnútorné predpisy – Politika o ochrane osobných údajov č. 183001 zo dňa 25.05.2018.

Zamestnávateľ uchováva osobné údaje oznamovateľa po dobu povinného uchovávania údajov, t.j po dobu 3 rokov od dňa doručenia Oznámenia. Osobné údaje sa uchovávajú podľa zákona č. 18/2018 Z. z. a internej Politiky o ochrane osobných údajov č. 183001 zo dňa 25.05.2018.

Oznamovateľ má právo:

- a) žiadať o prístup k svojim osobným údajom
- b) žiadať o opravu, vymazanie alebo obmedzenie spracúvania svojich osobných údajov.